Lietas arhīva Nr. K88-0397-23/6
ECLI:LV:LRT:2023:0816.15840066121.2.S
Krimināllieta Nr.15840066121;
Lietvedības Nr.K88-0397-23/6

SAĪSINĀTAIS SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Rēzeknē 2023.gada 16.augustā

Latgales rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Gunārs Strucinskis,
piedaloties prokurorei Jeļenai Laganovskai,
aizstāvim - zvērinātam advokātam Augustam Pujatam,

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. C/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. C/ izvairījās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, un proti:

/pers. C/, kopš 2017. gada 19. decembra būdams SIA "/nosaukums 1/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ (juridiskā adrese /adrese A/, reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) nodokļu maksātāju reģistrā un VID Pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) maksātāju reģistrā) vienīgais īpašnieks un valdes priekšsēdētājs ar paraksta tiesībām no 2017.gada 19.decembra līdz 2019.gada 29.augustam, kurš faktiski vadīja SIA "/nosaukums 1/" saimniecisko un finansiālo darbību un bija atbildīgs par komercsabiedrības nodokļu nomaksu, laika periodā no 2017.gada 19.decembra līdz 2018.gada 30.novembrim likumā noteiktajā kārtībā elektroniski iesniedza nodokļu administrācijai SIA "/nosaukums 1/" nodokļu deklarācijas, deklarējot valsts budžetā maksājamos nodokļus un nodevas. /pers. C/ nepildīja likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteikto nodokļu maksātāja pienākumu – likumā noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas, un aprēķinātās nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu summas noteiktajā termiņā un pilnā apmērā valsts budžetā nenomaksāja, lai gan SIA "/nosaukums 1/" veica saimniecisko darbību un tās rīcībā bija pietiekami naudas līdzekļi, lai veiktu nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksu pilnā apmērā. Tā vietā /pers. C/, zinot, ka SIA "/nosaukums 1/" ir nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu parāds, komercsabiedrības naudas līdzekļus izmantoja citām vajadzībām. /pers. C/, veicot saimniecisko darbību, laika posmā no 2017.gada 19.decembra līdz 2018.gada 30.novembrim, ar vienotu nodomu, nolūkā izvairīties no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, tīši nenomaksāja valsts budžetā šādus SIA "/nosaukums 1/" nodokļus un tiem pielīdzinātos maksājumus:

1) pievienotās vērtības nodokli **40 518,71** EUR apmērā, kura pamatparāds izveidojies labprātīgi, savlaicīgi un pilnā apmērā neveicot maksājumus valsts budžetā saskaņā ar pašas SIA "/nosaukums 1/" iesniegtajām pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām par taksācijas periodu no 2017.gada decembra līdz 2018.gada oktobrim. SIA "/nosaukums 1/" pievienotās vērtības nodokļa parāds sāka veidoties ar 2017.gada 20.decembri.

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmo daļu nodokļu maksātajam ir pienākums aprēķināt maksājamo (iemaksājamo) nodokļu summas, kā arī noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas.

Saskaņā ar likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 118.panta pirmo daļu apliekamā persona nodokļa deklarāciju un tās pielikumus iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu, deklarācijas iesniegšanas termiņš ir 20 dienas pēc taksācijas perioda beigām. Saskaņā ar šī likuma 119.panta pirmo daļu (likuma redakcijā līdz 21.12.2021.) par taksācijas periodu aprēķināto nodokli jāiemaksā valsts budžetā 20 dienu laikā pēc attiecīgā taksācijas perioda beigām;

2) valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas **4 338,59** EUR apmērā, kuru pamatparāds izveidojies labprātīgi, savlaicīgi un pilnā apmērā neveicot maksājumus valsts budžetā saskaņā ar pašas SIA "/nosaukums 1/" iesniegtajiem ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokļiem un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī par laika periodu no 2017.gada decembra līdz 2018.gada 26.novembrim. SIA "/nosaukums 1/" valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parāds sāka veidoties ar 2017.gada 27.decembri.

Saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 14.panta pirmo daļu "darba devēja un darba ņēmēja obligāto iemaksu objekts ir visi algotā darbā aprēķinātie ienākumi, no kuriem jāietur iedzīvotāju ienākuma nodoklis, neatskaitot neapliekamo minimumu, nodokļu atvieglojumus un attaisnotos izdevumus, par kuriem nodokļu maksātājam ir tiesības samazināt apliekamo ienākumu."

Saskaņā ar likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 21.panta pirmo daļu darba devējs iemaksā speciālā budžeta kontā obligātās iemaksas par katru darba ņēmēju reizi mēnesī termiņos, kādi norādīti Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtajā paziņojumā.

Savukārt saskaņā ar minētā likuma 23.panta pirmo daļu darba devējam ir pienākums reizi mēnesī līdz obligāto iemaksu veikšanai noteiktajam termiņam iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam ziņojumu par obligāto iemaksu objektu un obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem pārskata mēnesī Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

3) iedzīvotāju ienākuma nodokli **1 009,80** EUR apmērā, kura pamatparāds izveidojies labprātīgi, savlaicīgi un pilnā apmērā neveicot kārtējos maksājumus valsts budžetā saskaņā ar pašas SIA "/nosaukums 1/" iesniegtajiem ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokļiem un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī par laika periodu no 2017.gada decembra līdz 2018.gada 30.novembrim, SIA "/nosaukums 1/" iedzīvotāju ienākuma nodokļa parāds sāka veidoties ar 2017.gada 29.decembri.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.panta pirmo daļu algas nodokļu ieturēšanu un maksāšanu (pārskaitīšanu budžetā) veic darba devējs, kas nodarbina darbinieku – nodokļa maksātāju; šī panta piektā daļa paredz, ka algas nodoklis iemaksājams budžetā reizi mēnesī.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 29.panta pirmo daļu algas nodokļu ieturēšanu un maksāšanu (pārskaitīšanu budžetā) veic darba devējs, kas nodarbina darbinieku (nodokļa maksātāju), un darba devēja pienākums ir šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā aprēķināt, ieturēt un iemaksāt budžetā algas nodokli no darbiniekiem izmaksātajām summām.

2013.gada 5.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1249 "Noteikumi par uzņēmējdarbības riska valsts nodevu apmēru, kā arī darbinieku prasījumu garantiju fondā un maksātnespējas procesa izmaksu segšanai ieskaitāmās nodevas daļu" 2014.gadā un 2014.gada 9.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.751 "Noteikumi par uzņēmējdarbības riska valsts nodevu apmēru, kā arī darbinieku prasījumu garantiju fondā un maksātnespējas procesa izmaksu segšanai ieskaitāmās nodevas daļu" 2015.gadā 3.punkts noteic, ka "Valsts nodevu par pārskata mēnesi darba devējs samaksā līdz nākamā mēneša 15.datumam";

4) uzņēmuma ienākuma nodoklis **6,01** EUR apmērā, kura pamatparāds izveidojies labprātīgi, savlaicīgi un pilnā apmērā neveicot maksājumus valsts budžetā saskaņā ar pašas SIA "/nosaukums 1/" iesniegto uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarāciju par taksācijas periodu no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada 20.jūnijam. SIA "/nosaukums 1/" uzņēmuma ienākuma nodokļa parāds sāka veidoties ar 2018.gada 22.janvāra. Saskaņā ar likuma "Par uzņēmuma ienākuma nodokli" 22.panta otrajā daļā noteikto nodokļu maksātajam ir pienākums uzņēmuma ienākuma nodokli patstāvīgi pārskaitīt valsts budžetā 15 dienu laikā pēc gada pārskata un deklarācijas iesniegšanas dienas;

5) riska nodevu **0,60** EUR apmērā, kura parāds izveidojies labprātīgi, savlaicīgi un pilnā apmērā neveicot maksājumus valsts budžetā saskaņā ar pašas SIA "/nosaukums 1/" iesniegto riska nodevu deklarāciju par taksācijas periodu no 2018.gada 1.novembra līdz 2018.gada 30.novembrim.

/pers. C/ kā uzņēmuma vadītājs nolūkā izvairīties no nodokļu nomaksas tīši pārkāpa likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 1. un 2.punkta prasības, kas paredz nodokļu maksātāja pienākumu aprēķināt maksājamo nodokļu summas un noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas. Saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 17.pantu /pers. C/ kā uzņēmuma vadītāja ir atbildīgs par zaudējumiem, kas viņa vainas dēļ nodarīti valstij.

/pers. C/ apzinātas bezdarbības rezultātā, labprātīgi, savlaicīgi un pilnā apmērā neiemaksājot valsts budžetā SIA "/nosaukums 1/" aprēķinātos nodokļus un tiem pielīdzinātos maksājumus, 2018.gada 30.novembrī SIA "/nosaukums 1/" nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu parāds pārsniedza 21 500 EUR, tas ir 2018.gadā noteikto 50 minimālo mēnešalgu kopsummu, kas saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20.pantu atzīstams par lielu apmēru. 2018.gada 30.novembrī /pers. C/ tīšas rīcības rezultātā SIA "/nosaukums 1/" nodarītais zaudējums nenomaksāto nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu veidā sasniedza **45 873,71** EUR, tādā veidā nodarot Latvijas Republikai zaudējumus lielā apmērā.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja Krimināllikuma 218. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kura kvalificējošā pazīme ir izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 513., 514., 520., 527., 528., 529. un 530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu un 4 (četriem) mēnešiem, atņemot tiesības ieņemt komercsabiedrības valdes locekļa un valdes priekšsēdētāja amatus uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo un otro daļu piespriesto brīvības atņemšanas sodu neizpildīt, ja /pers. C/ 1 (viena) gada un 10 (desmit) mēnešu pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un soda izpildes iestādes noteiktos pienākumus.

Uzlikt par pienākumu /pers. C/ 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai.

Apmierināt pilnīgi cietušā Valsts ieņēmumu dienesta kaitējuma kompensācijas pieteikumu un piedzīt no apsūdzētā /pers. C/ valsts labā 44 873,71 EUR (četrdesmit četrus tūkstošus astoņsimt septiņdesmit trīs *euro* un 71 centu). Kaitējuma kompensācija ieskaitāma valsts budžeta kontā /konts/, maksājuma saņēmējs – Valsts kase, reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, BIC kods TRELLV22.

Noteikt /pers. C/ termiņu sprieduma daļā par kaitējuma kompensācijas labprātīgu atlīdzināšanu 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, iesniedzot Latgales rajona tiesā maksājumu apliecinošus dokumentus.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams, bet procesa dalībnieki 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Spriedumu 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā var pārsūdzēt vai par to var iesniegt prokurora protestu Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Latgales rajona tiesā.

Tiesnesis G.Strucinskis